

(annál 1929?)

asát megtagadja tőle, mert a kor-
ás a többségben levő koalíciónak

tatás előtt nem állott, de guerilla-harcra
ne pazarolja az idejét. Ma a király ki-

érdemrendet nem kapnak, de a király
gróf Tisza Istvántól és Lukács László

Hálátlanság.

Írta: **André Gide**

Garreau apó, a franchevillei csász, fárad-
ndukolt végig a poros országúton. A
nap fényében úgy szikrázott, nagy,
orra, mintha meg akarná gyújtani a

Garreau apó nem volt meglegedve. Egy
nem volt alkalma, — neki, Francia-
legkitünőbb császárnak arra, hogy csak
n feljelentést is tegyen. Megalázva,
stelemítve érezte magát. Az olyan csász,
tesz feljelentést, az ő szemében nem
csász. És mégis — ma is a legkisebb
ny nélkül tért haza kihágásokra való
taból!

Mennydörgős mennykő!... És még
tnt két mérföld van Franchevilleig...
n tudok többé szaladni... Mennydörgős

...
vire jutott elmélkedésében, mialatt le-
ámult végig a végtelennek látszó or-
a, amikor egyszerre kerékrobbogást hal-
gog kocsit érte utól.

Ó estét Garreau apó!
csin Berdance ült a franchevillei pék,
al ember, akit Garreau apó gyermek-
százdve ismert.

... vagy az, a fiam?... Ma ugyancsak kő-
a kenyereddel!
bb bizony. Elégett a kenyerem. Ujból
tünöm és ezért tudtam a vevőimet
e látni el kenyérral.

...ost visszamész Franchevillebe?
ég két helyre viszek kenyeret, aztán
maza.

— Hisz ez kitünő... Én nem bírok már
menni, nem adnám egy kis helyet a kocsidon?
— Dehogynem! — felelte a pék. — Üljön
csak fel.

A csász felült, a kocsit elindította s Garreau
látható meglepedéssel nyújtotta ki fájó
lábát.

— Megbecsülhetetlen szolgálatot tettél,
fiam, — mondta. — Igazán nem tudom, hogy
nélküled hogyan jutottam volna haza.

Amikor az út mellett fekvő kis csárdához
értek, Garreau odasendített a cégérrre s olyas-
félét mondott, hogy rettenetes meleg van.

— Igyunk meg egy korty almabort! — in-
dítványozta Berdance.

A csász vörös orra még vörösebb lett a
gyönyörűségtől.

Beléptek, megitták a bort, Berdance
fizetett.

— Pompás, — mondta Garreau.
— Még egy pohárral? — javasolta Ber-
dance újból.

A csász nem mondott nemet.

Ez a második hörpentés megoldotta a
Garreau nyelvét. A szokott létániájára gyújtott
rá: semmi kihágás, semmi büntetés többé! Mi-
csoda szégyen-nyalázat ez az olyan császárnak,
aki szereti a hivatalát.

Berdance, aki ismerte az öreg bolondját,
udvariasan hallgatta, miközben borát szür-
csölte és néha udvariasan bölintott a fejével.
Amikor megüdvülve elhagyták a vendéglőt, a
legjobb barátok voltak a világon. A nap le-
menőben volt, Berdance, akinek sietős volt az
utja, gyorsan a kocsira ugrott:

— Hamar, Garreau apó! Már későn van.
A császárnak az egyik lába már ott volt a

felhágón, amikor hirtelen megállt, a tekintete
mereven szegeződött a kocsira.

— Lám, lám, — mondta magában.
És ahelyett, hogy felszállt volna, körül-
kerülte a kocsit, mintha keresne valamit. Nagy,
vörös orrának lyukja kitágult, a szeme szik-
rázott.

— No, Garreau apó, szálljon fel! — kiáltott
rá a pék türelmetlenül.

— Megyek már.
Elfoglalta a helyét s a kocsit elindította. A
csász az egész uton kitünő kedvben volt. Sok-
kat beszélt, paprikás anekdotákat mondott el.

— Ezt az almabor teszi, — gondolta ma-
gában Berdance. — Szegénynek a fejébe ment
a két pohár.

Félóra múlva a kocsit egy kis faluban
állt meg.

— Ma ugyan későn jön, Berdance ur! —
mondták a vásárló asszonyok, akik odasereg-
lettek a kocsit köré.

A pék elmondta a szerencsétlenséget, ami
történt vele, mialatt a kenyeret mérte. Gar-
reau apó nem vette le róla a szemét.

— Lám, lám, — mormogta másodszor is.
Elindultak és közeledtek Francheville felé,
amelynek a templomtornya már kezdett lát-
szani.

— Nincs, ugy-e, messze már nyolc óra?
— kérdezte Garreau.

— Nyolc óra tíz perc, — felelte a pék,
aki az órájára tekintett.

— A nap akkor hát lement már, ugy-e?
— Persze!... gyite! — hajtotta Berdance
a lovát.

Az ostarát emelte éppen, amikor Garreau
megfogta a karját.

— Hallod-e, fiacskám... Várij egy pillanatra... Le kell szállnom...

— Leszállni? Miért? — kérdezte a pék bámulva. De aztán eszébe jutott megint az almabor.

Garreau leszállt, de amint letette lábát a földre, az arca egyszerre úgy megváltozott, mintha elvarázsolták volna. Sötétben ráncolta a homlokát, a szeme szigorúan tekintett, az orra még vörösebb lett, amikor így szólt:

— Feljelentést fogok ön ellen tenni!

— Micsoda?

— És a pék felugrott az ülésről.

— Nincs tábla a kocsiján!... A nevét diktálja... és a keresztnévét...

— Nono, Garreau apó, megbolondult, vagy pedig tréfál?

— Szóljáltnban sohasem tréfálok!.. Hogy hívják?

Mivel Berdance eltátotta a száját és éppen nem mutatott szándékot a felelésre, a törvény képviselője célszerűnek tartotta, hogy maga tegye fel a kérdéseket és egyuttal feleljen is rájuk.

— Berdance a neve?... Szép!... A keresztnéve?... Gáspár Timóleon... Szép!... Foglalkozása?... Pék... Nagyon szép!.. Hol lakik?... Franchevilleben... Kitűnő!.. Most jön a második feljelentés.

— Micsoda?

— És a pék másodszor is felugrott az ülésről.

— Hitelesítetlen mérlegszíjakat használt.

— Mert még újak, — tiltakozott a másik, aki végre megtalálta a hangját.

— Az nem pótolja a hitelesítést!

— Az ördögbe is! Micsoda szemérmesség volt tőlem, hogy felvettem magát a kocsimra.

Garreau kijelentette, hogy a legnagyobb neveltlenség felhánytorgatni azt a szívességet, amit másnak tettünk és azután stoikusar és kötelességtudó hangon folytatt

— Most a harmadik feljelentés!

— Még egy.

— A nap már lement és az ön kocsiján nincsen lámpás.

— De a pókolba is! — kiáltotta Berdance elkéseredetten. — Ha nem loptam volna az időt azzal, hogy a csárdában almaborral töntem a maga torkát, akkor lámpás nélkül is időben otthon lettem volna!

Garreau ekkor más hangon szólalt meg. A hangja barátságosan, csaknem atyai módon csengett, amikor azt mondta:

— Ne beszélj erről, gyermekem, ne beszélj!... Arról én sem fogok beszélni a jegyzőkönyvben, mert nagyon bémártanálok vele... Vesztegető hivatalos személy ellen, — erre börtönbüntetés áll... Ugy! Néssen vagyunk, mehetünk tovább!

S ezzel olyan mozdulatot tett, mintha fel akarna ujból kászolódni a kocsiára. Hanem ez már még a jó Berdancenak is sok volt. Végighuzott a lován és miközben odább robogott, teli torokkal kiáltotta:

— Részeges vén betyár!

— Hivatalnokszértés! — felelte a sötétben a csósz hangja, aki ott maradt az országutján.

Berdance megkapta a három kihágási ítéletet és jó egypár frankot fizetett.

De Garreau az ígérétehez híven elhallgatta a jegyzőkönyvben a vesztegetést is, meg a hivatalnokszértést is. És ezért nem tudja érteni azt a gyűlöletet, amelylyel a pék viselkedik iránta. Sőt vannak percek, amikor felháborodva dörmögi bele a szakállába:

— Ez a jutalmam azért, hogy megmentettem a börtöntől.

És felháborodva az emberek háladatlanságán, Garreau ettől fogva elzárta csószai szívét minden irgalom és könyörületeség elől.